

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/20/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3709203596
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3709203596.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovovej v právnej veci žalobcu X. O., bytom M. S., O. XX/XX-X, zastúpeného JUDr. X. I., advokátkou so sídlom v M. S., D. XXX/X proti žalovanému Y. M., bytom R., R. XXXX, zastúpenému JUDr. B. A., advokátom so sídlom v R., N. XXX, o zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia a iné, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 08.novembra 2012, č. k. 6C/72/2009-384 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal zo zistenia, že rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 1T 127/06-204 zo dňa 27.11.2006, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 3To 8/2007-217 zo dňa 21.05.2007, bol žalovaný uznaný vinným z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31.12.2005, na tom skutkovom základe, že dňa 09.01.2005 asi o 4.00 hod. pred nočným klubom B. v M. S. na sídlisku O., napadol žalobcu tým spôsobom, že ho rukou udrel do tváre, v dôsledku čoho tento spadol na zem a hlavou narazil na obrubník chodníka, čím mu spôsobil zlomeninu temennej kosti vpravo trieštivého charakteru s vpáčením úlomkov do lebečnej dutiny, ľahké pomliaždenie mozgového tkaniva s drobným zakrvácaním pod mäkkú plenu mozgovú v temennej oblasti, otvorenú ranu na hlave o dĺžke X cm a pomliaždenie ramena vpravo, čo si vyžiadalo lekárske ošetrenie a podľa znaleckého posudku MUDr. M., práceneschopnosť od 09.01.2005 v trvaní najmenej 3 mesiace. Zároveň bol žalovaný zaviazaný nahradiť žalobcovi škodu vo výške 182.400,- Sk, ktorá suma predstavuje bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia vyčíslené neurológom MUDr. S. S. v posudku zo dňa 20.02.2006. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 21.05.2007. Obžalovaný napadol rozsudok Krajského súdu v Trenčíne dovolaním, pričom Najvyšší súd SR uznesením č. k. 2Tdo 28/2007-233 zo dňa 06.11.2007 dovolanie odmietol. Žalobca na základe zmluvy o obchodnom zastúpení zo dňa 10.02.2003, vykonával pre J., a.s. činnosť obchodného zástupcu, za účelom vyhľadávania záujemcov o uzavretie poistenia, dojednávania a podpisovania poistných zmlúv medzi záujemcami a obchodnými partnermi J., a.s., pričom žalobcovi vzniklo právo na províziu za podmienok stanovených v zmluve a všeobecných podmienok. Spoločnosť J., a.s. listom zo dňa 03.05.2005 adresovaným žalobcovi, vypovedala zmluvu o obchodnom zastúpení. Žalobca pracoval pre M. A. na základe pracovnej zmluvy zo dňa 01.11.1998, pričom pracovný pomer u neho skončil dohodou k 31.05.2006. Žalobca listom zo dňa 17.04.2009 vyzval žalovaného, aby s ním uzavrel písomnú dohodu o vyrovnaní, v ktorej sa zaviazže uhradiť žalobcovi zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 %, t.j. sumu 2.071,30 €, a platiť peňažnú rentu 100,- € mesačne s upozornením,

že ak nedôjde k uzavretiu dohody, obráti sa žalobca na súd. V konaní vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod spis. zn. 7C 5/2010, bol žalovaný rozsudkom zo dňa 28.06.2010 právoplatne zaviazaný zaplatiť Sociálnej poisťovni sumu 3.357,83 €, titulom nemocenských dávok a dôchodkových dávok, ktoré Sociálna poisťovňa vyplatila žalobcovi ohľadom úrazu zo dňa 09.01.2005. Dňa 03.04.2006 bola Sociálnej poisťovni Ústrediu doručená žiadosť žalobcu zo dňa 17.03.2006, o priznanie invalidného dôchodku. Sociálna poisťovňa Ústredie uznala žalobcu za plne invalidného s tým, že ustálila u žalobcu pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 75 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, pričom rozhodnutím zo dňa 24.04.2006 žalobcovi priznala od 17.03.2006 invalidný dôchodok v sume 7.295,- Sk mesačne. Rozhodnutím zo dňa 11.12.2008 Sociálna poisťovňa Ústredie priznala žalobcovi od 01.01.2009 invalidný dôchodok vo výške 306,20 eur mesačne. Sociálna poisťovňa Ústredie rozhodnutím zo dňa 30.08.2010 znížila žalobcovi od 10.10.2010 invalidný dôchodok na 150,50 eur mesačne, pretože prehodnotila pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ktorý určila na 45 %. Žalobca požiadal Krajský súd v Trenčíne o preskúmanie uvedeného rozhodnutia o znížení dôchodku, no následne vzal návrh späť a konanie bolo uznesením súdu č.k. 15Sd/267/2010-19 zo dňa 07.02.2011 zastavené. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne Ústredie zo dňa 08.12.2011, bol žalobcovi priznaný dôchodok vo výške 158,40 eur mesačne od 01.01.2012. Žalovaný je zamestnaný v spoločnosti I. SK s.r.o. O., kde podľa potvrdenia o príjme z 06.05.2011 je mu vyplácaná minimálna mzda. Zo mzdy mu boli strhávané zrážky za účelom vymozenia pohľadávok Sociálnej poisťovne a Slovenskej republiky vzniknutých titulom trestného činu, ktorým žalobcovi ublížil na zdraví. Súd pribral do konania znalkyňu z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvia neurológie MUDr. Q. D.. Znalkyňa po preštudovaní spisu, zdravotnej dokumentácie žalobcu a vyšetrení žalobcu vypracovala znalecký posudok č. 1/2010 zo dňa 20.01.2010, v ktorom dospela k záveru, že aktuálny zdravotný stav žalobcu v súvislosti s úrazom zo dňa 09.01.2005 je v medziach fyziologických, bez neurologickej symptomatológie. Poúrazové organické poruchy centrálného nervového systému v rámci intelektu, mentálnych funkcií ani osobnosti sa nepotvrdili. K zhoršeniu zdravotného stavu žalobcu nedošlo odo dňa, keď sťaženie spoločenského uplatnenia hodnotil neurológ MUDr. S. S.. Na pojednávaní znalkyňa zotrvala na záveroch posudku. Preskúmaním zdravotnej dokumentácie žalobcu, vyšetrením žalobcu aj s pomocou magnetickej rezonancie mozgu, nezistila žiadne zhoršenie zdravotného stavu žalobcu oproti jeho zdravotnému stavu v roku 2006, keď ho vyšetroval MUDr. S.. So súhlasom súdu pribrala znalkyňa konzultantku psychologičku Mgr. Q., ktorá nepotvrdila, že by žalobca trpel organickým psychosyndrómom. Z neurologického hľadiska môže žalobca vykonávať prácu rovnakú ako pred úrazom, nemá epilepsiu, môže pracovať vo výškach, pri strojoch. Po preskúmaní prepúšťacej správy žalobcu z Neurologickej kliniky v Bratislave, znalkyňa v písomnom podaní zo dňa 20.08.2010 uviedla, že na psychicky podmienené bolesti hlavy sa pacient liečil už pred úrazom, a psychologické vyšetrenie počas hospitalizácie nepotvrdilo organický psychosyndróm. Súd vypočul svedka MUDr. S. S., neurológa, ktorý uviedol, že žalobca sa stal jeho pacientom po úraze v roku 2005. Ako následok úrazu zistil svedok u žalobcu príznaky oslabenia ľavej polovice tela, najmä dolnej končatiny a zistil u žalobcu aj potraumatický stresový syndróm, v dôsledku ktorého je žalobca v bežnom živote slabý, malátny, nevykonný. Zistené dôsledky úrazu svedok ohodnotil v posudku zo dňa 20.02.2006, ktorý vypracoval na požiadanie žalobcu a na ktorom svedok trval. V posudku ohodnotil bolestné celkovo na 180 bodov a sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotil na 390 bodov, z ktorých na postkomočný syndróm pripadá 130 bodov, a na poúrazovú hemiparézu 260 bodov. Po oboznámení so znaleckým posudkom č. 1/2010 znalkyne z odvetvia neurológie MUDr. Q. D. svedok uviedol, že pri vypracovaní posudku by postupoval rovnako ako menovaná znalkyňa. Podľa názoru svedka sa zdravotný stav žalobcu od čias, keď ho ako pacienta prevzal, podstatne nezmenil, hoci je kolísavý, teda v záťaži sa zhoršuje, ale býva aj lepší. Svedok podotkol, že postkomočný syndróm môže psychiater ohodnotiť väčším počtom bodov ako neurológ. Súd ustanovil znalca z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvia psychiatria MUDr. O. N., ktorý preštudoval zdravotnú dokumentáciu žalobcu, vyšetřil ho a odpovedal na súdom položené otázky v znaleckom posudku č. 115/2010 zo dňa 24.09.2010. Uzavrel v ňom, že žalobca netrpí organickým poškodením centrálného nervového systému, resp. organickým psychosyndrómom. Diagnóza stredne ťažkej depresívnej epizódy, stanovená Neurologickou klinikou v Bratislave, nemala súvislosť s úrazom hlavy žalobcu v roku 2005, pričom v priebehu niekoľkých týždňov odoznela a nejde teda o poruchu, ktorá by dlhodobejšie sťažovala spoločenské uplatnenie žalobcu. Znalec zistil u žalobcu duševnú poruchu - postkomočný syndróm, ktorý je priamym dôsledkom úrazu hlavy z 09.01.2005. Táto duševná porucha je typická okrem iného aj zvýšeným zaujatím subjektívnymi ťažkosťami, strachom z trvalého poškodenia mozgu, až k hypochondrickým ovládavým predstavám a prijatím statusu chorého, ktoré príznaky zistil znalec aj u žalobcu. Postkomočný syndróm v rámci položky 252, v zmysle zákona č. 437/2004 Z.z. ohodnotil znalec podľa rozsahu a závažnosti 240 bodmi. Pri užívaní psychofarmák, absolvovaní špecifickej psychoterapie možno očakávať výraznú redukciu

intenzity subjektívnych ťažkostí menovaného s možnosťou vyliečenia. Podľa znalca by žalobca mohol v súčasnosti vykonávať prácu správcu baru, a za predpokladu efektu psychoterapie by mohol neskôr pracovať v poisťovníctve. Na pojednávaní znalec trval na podanom posudku, aj na počte bodov, ktorým ohodnotil jednotlivé položky, vrátane postkomočného syndrómu žalobcu, pričom podrobne vysvetlil postup, ktorý použil pri vypracovaní znaleckého posudku. Dodal, že nepovažuje za správne pristúpiť k nejakému zvýšeniu bodového ohodnotenia, a to preto, lebo žalobca sa nepodrobil psychoterapiám, a je predpoklad, že po ich absolvovaní sa môže jeho stav podstatne zlepšiť. Znalec podotkol, že od úrazu nedošlo z psychiatrického hľadiska u žalobcu k podstatným zmenám k lepšiemu ani horšiemu. Z takto vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaný zavineným protiprávnym konaním spôsobil žalobcovi škodu na zdraví. U žalovaného sú splnené všetky podmienky zodpovednosti za škodu podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože svojím úmyselným konaním naplnil všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu ublíženia na zdraví, za čo bol aj právoplatne uznaný vinným v trestnom konaní s tým, že v príčinnej súvislosti s týmto konaním vznikla škoda na zdraví žalobcu. Žalobca uplatnil proti žalovanému titulom škody na zdraví, zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 % podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z., doplatenie 110 bodov za postkomočný syndróm v rámci sťaženia spoločenského uplatnenia podľa posudku znalca MUDr. O. N., a podľa § 447 Občianskeho zákonníka žiadal priznať aj náhradu za stratu na zárobku pri invalidite od 01.05.2009. Žalovaný vzniesol námietku premlčania, ktorej dôvodnosť súd preskúmal. Na uplatnené nároky sa vzťahuje dvojročná premlčacia doba podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Nemožno sa stotožniť s tvrdením žalobcu, že premlčacia doba začala plynúť až právoplatnosťou trestného rozsudku, ktorým bol žalovaný právoplatne uznaný vinným z trestného činu. O tom, že za škodu zodpovedá žalovaný, žalobca vedel už v momente, keď ho žalovaný dňa 09.01.2005 fyzicky napadol a spôsobil mu tým škodu na zdraví. V trestnom konaní sa iba ustálila zodpovednosť žalovaného, o ktorej mal žalobca vedomosť už odo dňa útoku. Nič nebránilo žalobcovi podať na súd žalobu o zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia aj pred skončením trestného konania s tým, že občianskoprávne konanie by mohlo byť rozhodnutím súdu prerušené do právoplatného skončenia trestného konania a premlčacia doba by neplynula. Pre vznik vedomosti poškodeného o škode titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, zákon č. 437/2004 Z. z. v ustanovení § 8 ods. 4 stanovuje základné pravidlo, podľa ktorého vypracovať lekárske posudky na ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia možno až po ustálení zdravotného stavu pacienta, spravidla až po roku od poškodenia na zdraví. Rozhodujúcim kritériom pre určenie momentu, kedy sa poškodený dozvedel o škode na zdraví v podobe sťaženia spoločenského uplatnenia, je okamih, kedy škoda na zdraví začala mať preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného. Na vypracovanie lekárskeho posudku je teda potrebné, aby boli známe následky škody, ich povaha, predpokladaný vývoj. Len vtedy je možné lekárske posudky objektívne ohodnotiť, v akom rozsahu sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Dňa 20.02.2006, teda viac ako rok od úrazu, neurológ MUDr. S. S. ohodnotil podľa zákona č. 437/2004 Z. z. žalobcove bolestné na 180 bodov a sťaženie spoločenského uplatnenia na 390 bodov, z ktorých 130 bodov určil na postkomočný syndróm a 260 bodov na pourazovú hemiparézu, pričom tieto náhrady boli žalobcovi v plnom rozsahu vyplatené. Do konania pribratý znalec z odvetvia psychiatrie MUDr. O. N., priznal postkomočnému syndrómu o 110 bodov viac ako MUDr. S. S. s tým, že znalec skonštatoval, že od úrazu nedošlo z psychiatrického hľadiska u žalobcu k podstatným zmenám k lepšiemu ani horšiemu. Ani znalkyňa z odvetvia neurológie MUDr. Q. D. nezistila žiadne zhoršenie zdravotného stavu žalobcu oproti jeho zdravotnému stavu v roku 2006, keď žalobcu vyšetruval MUDr. S. S.. Z výsluchov znalcov neboli potvrdené tvrdenia žalobcu o značnom zhoršení jeho zdravotného stavu. Súd potom uzavrel, že zdravotný stav žalobcu bol ustálený na súčasnej úrovni už dňa 20.02.2006, kedy mohol žalobca požiadať lekára z odvetvia psychiatrie, aby mu ohodnotil postkomočný syndróm, no toto právo žalobca nevyužil. Dvojročná premlčacia doba ohľadom doplatenia 110 bodov, podľa ohodnotenia znalca z odvetvia psychiatrie začala plynúť 20.02.2006 a uplynula 20.02.2008, no žalobca tento nárok uplatnil na súde až zmenou žaloby zo dňa 21.02.2011. Keďže nebolo preukázané, žeby okrem poškodení zdravia žalobcu, obodovaných v posudku MUDr. S. S., boli od vypracovania posudku dňa 20.02.2006 u žalobcu zistené iné trvalé nepriaznivé následky škody na zdraví žalobcu v príčinnej súvislosti s úrazom, ktoré by mali mimoriadny vplyv na uplatnenie žalobcu v spoločnosti a v živote, a s poukazom na to, že Sociálna poisťovňa uznala žalobcu za invalidného a priznala mu invalidný dôchodok rozhodnutím zo dňa 24.04.2006, súd dospel k záveru, že pokiaľ bol žalobca toho názoru, že základné bodové ohodnotenie podľa posudku MUDr. S. S. je nepostačujúce, mal najneskôr odo dňa doručenia rozhodnutia Sociálnej poisťovne o uznaní za invalidného vedomosť o všetkých skutočnostiach potrebných pre to, aby podal proti žalovanému žalobu o zaplatenie zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Od

dátumu doručenia rozhodnutia o priznaní invalidného dôchodku z 24.04.2006, potom žalobcovi začala plynúť dvojročná premlčacia doba na uplatnenie tohto nároku. Keďže žalobca nespochybňoval, že mu uvedené rozhodnutie Sociálnej poisťovne bolo doručené v roku 2006, premlčacia doba začala plynúť najneskôr dňa 31.12.2006 a uplynula dňa 31.12.2008, no žalobca sa obrátil na súd až dňa 15.05.2009. Sociálna poisťovňa neskorším rozhodnutím zo dňa 30.08.2010, znížila pokles schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť zo 75 % na 45 % v porovnaní so zdravým človekom. Dátum, kedy sa žalobca dozvedel o výške priznaného invalidného dôchodku, má právnu relevanciu aj pre začiatok plynutia premlčacej doby ohľadom nároku na náhradu za stratu na zárobku pri invalidite, podľa § 447 Občianskeho zákonníka. Z tohto rozhodnutia totiž žalobca mohol jednoznačne zistiť rozdiel jeho zárobku pred poškodením zdravia a jeho príjme po úraze, a teda získať vedomosť o výške škody v podobe straty na zárobku. Náhrada za stratu na zárobku pri invalidite má povahu opakujúceho sa plnenia, preto pri nej neprichádza do úvahy premlčanie jednotlivých mesačných plnení, ale premlčanie celého nároku. Aj v tejto časti bola žaloba podaná na súde po uplynutí dvojročnej premlčacej doby. Keďže premlčacia doba ohľadom všetkých uplatnených nárokov uplynula ešte pred podaním žaloby na súd, mal súd za to, že žalovaný vzniesol námietku premlčania dôvodne. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka žalovanému nemožno uložiť povinnosť zaplatiť žalobcovi dlh, ktorý je premlčaný. Preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalovaný bol v konaní úspešný a má právo na náhradu trov konania. Súd mal za to, že na strane žalobcu sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 150 ods. 1 O.s.p. ktoré opodstatňujú žalovanému nepriznať náhradu trov konania. Súd prihliadol predovšetkým na ťaživú osobnú, príjmovú situáciu žalobcu, v ktorej sa ocitol z viny žalovaného. Žalobca je totiž invalidným dôchodcom, v dôsledku fyzického útoku žalovaného má žalobca zdravotné problémy, ktoré mu znemožňujú dosahovať vyšší zárobok a jeho jediným príjmom je invalidný dôchodok, naposledy určený vo výške 158,40 eur mesačne, pričom jeho žalobu súd musel zamietnuť v dôsledku vznesenej námietky premlčania žalovaným. Naproti tomu osobné a príjmové pomery žalovaného nie sú až také nepriaznivé, pretože hoci podľa potvrdenia jeho zamestnávateľa o príjme dosahuje zárobok vo výške minimálnej mzdy, avšak je zdravý a môže si privyrobiť, pričom svojím vlastným protiprávnym konaním mu vznikol dlh voči Sociálnej poisťovni, z dôvodu vyplatených sociálnych dávok žalobcovi ohľadom úrazu a voči Slovenskej republike titulom trov trestného konania.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že súd prvého stupňa urobil síce veľmi obširne a podrobné dokazovanie, nesprávne však urobil z neho závery, keď nakoniec veľmi zjednodušene rozhodol, že návrh zamietá z dôvodu, že nárok žalobcu je premlčaný. Námietku premlčania žalovaný vzniesol hneď na začiatku súdneho konania, a preto mal za to, že keď súd pokračoval v konaní, sa s touto námietkou vypořiadal tak, že sa nestotožnil s názorom právneho zástupcu žalovaného a nárok žalobcu prejudiciálne nekvalifikoval ako premlčaný. Dôvodil ďalej, že žalobca do dvoch rokov odo dňa, kedy sa dozvedel o tom, kto za škodu zodpovedá, podal žalobu na tunajšom súde a žiadal zvýšenie bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia v lehote. Žalovaný totiž v celom trestnom konaní až do poslednej chvíle zapieralo, že by sa takého konania ako je ublíženie na zdraví žalobcovi dopustil. Žalobca preto musel vyčkať na právoplatné rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, pretože nemal dôkaz o tom, kto za škodu skutočne zodpovedá. Trestné rozhodnutie o uznaní viny žalovaného nadobudlo právoplatnosť 21.05.2007. Poukázal na ust. § 106 Občianskeho zákonníka. Ďalej namietal, že súd nebral do úvahy dokazovaním zistené skutočnosti spočívajúce v tom, že v konaní boli zistené, že došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu aj z psychiatrického hľadiska, na základe čoho znalcom MUDr. O. N. bolo preukázané, že žalobca trpí postkomočným syndrómom, čo je duševná porucha, ako priamy dôsledok úrazu hlavy, ktorý utrpel 09.01.2005 a jeho hodnotenie znalec určil v rámci položky 252 vo výške 240 bodov. Podľa názoru žalobcu mu toto odškodnenie malo byť súdom priznané. Tiež poukázal na preverenie jeho zdravotného stavu, na základe ktorého Sociálna poisťovňa odňala žalobcovi úplný invalidný dôchodok a priznala mu len čiastočný. Žalobca požadoval úrazovú rentu, ktorá bola vypočítaná vo výške 71,40 eur. Počas konania došlo k zmene pomerov na strane žalobcu a súd jeho návrh v tejto časti zamietol, avšak nedôvodne. Žalobca nie je schopný si nájsť prácu, poukázal na závery dokazovania, keď MUDr. S. a znalec MUDr. N. uviedli, že žalobca nemôže pracovať vo výškach, pri bežiacich pásoch, v hlučnom prostredí a má tak sťažené možnosti zamestnania. Až počas konania došlo k zmene pomerov na strane žalobcu z titulu príjmu, a preto rentu mu mal súd nepriznať aspoň od doby, kedy došlo k zmene pomerov na jeho strane. Žalobca nemohol vedieť, že si nebude môcť nájsť v budúcnosti prácu a vznikne mu škoda titulom rozdielu medzi invalidným dôchodkom a tým, čo by bol býval zarobil, keby bol býval zdravý. Poukázal na ust. § 447 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na úrazovú rentu aplikujú všeobecné

predpisy o sociálnom poistení a premlčacia lehota podľa tohto zákona je trojročná a v tejto lehote žaloba bola podaná. Vychádzal z názoru vysloveného v komentári ASPI, uplatnenie nároku na priznanie renty klasifikoval ako novovzniknuté právo, k premlčaniu ktorého nemohlo dôjsť, lebo skôr neexistovalo, pretože sa objavila nová ujma na zdraví, ktorý vylučuje, resp. znižuje pracovnú schopnosť poškodeného. Žalobca postup súdu vníma ako nesprávny a nespravodlivý, keď po troch rokoch dokazovania celý jeho návrh zamietol, hoci škoda bola spôsobená úmyselným trestným činom a v súčasnosti žije zo 158,40 eur mesačne bez možnosti si zohnať prácu, ktorú by vzhľadom na svoje poškodenie zdravia mohol vykonávať. Žiadal, aby odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrhu žalobcu v plnom rozsahu vyhovie a žalovaného zaviazne k náhrade trov konania a právneho zastúpenia tak, ako budú písomne špecifikované.

Žalovaný sa vo svojom písomnom vyjadrení nestotožnil s odvolacími námietkami žalobcu. S poukazom na súdne rozhodnutia mal za to, že žalobca sa o osobe škodcu dozvedel v trestnom konaní, v ktorom si uplatnil voči žalovanému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola priznaná vo výške 182.400,- Sk a táto mu bola aj žalovaným vyplatená po právoplatnosti rozsudku. Žalobca nebol v trestnom konaní odkázaný so svojím nárokom, ani s jeho zvyškom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Žiadna iná osoba, ktorá by mala zodpovednosť za škodu žalobcovi, nebola v trestnom konaní, okrem žalovaného, ustálená. Nič na tejto skutočnosti nemôže zmeniť, že žalovaný popieral v trestnom konaní spáchanie skutku. Preto nemôže obstať názor žalobcu, že o osobe škodcu sa dozvedel až dňom právoplatnosti trestného rozsudku, ktorým bol žalovaný uznaný vinným z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Tr. Zák. V tomto trestnom konaní sa dozvedel aj o výške škody z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, pričom MUDr. S. vypracoval znalecký posudok o bolestnom a sťaženi spoločenského uplatnenia dňa 20.02.2006, kedy bolo možné zdravotný stav žalobcu považovať za ustálený. Pokiaľ žalobca podal návrh na začatie konania 15.05.2009, urobil tak po dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe. Dal do pozornosti, že žalobca v podanom návrhu na začatie konania žiadal, aby súd zvýšil náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia pôvodne vyjadreného v bodovom ohodnotení MUDr. S. S. u položiek 252 a 309 v rozsahu 390 bodov, čo predstavovalo sumu 124 800 eur o 50% tejto sumy, t. j. o 62 400 Sk - 2 071,30 eur v zmysle § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov. Neurológ MUDr. S. pritom nenavrhol vo svojom lekárskom posudku zvýšenie bodového ohodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia. Ďalej mal za to, že podľa zaužívanej súdnej praxe lehota na premlčanie nároku na stratu zárobku začne plynúť najneskoršie po dni doručenia rozhodnutia o priznaní invalidného dôchodku. Nárok na náhradu za stratu na zárobku sa premlčuje ako jeden celok, nie iba nároky na jednotlivé mesačne sa opakujúce plnenia z neho vyplývajúce, poskytované vo forme dôchodku. Keďže invalidný dôchodok bol žalobcovi priznaný dňom 17.03.2006 rozhodnutím z 24.04.2006, a pokiaľ žalobca podal návrh na začatie konania 15.05.2009 urobil tak po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. Rozsudok súdu prvého stupňa považoval za zákonný a žiadal, aby ho odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania /§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p./ a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa založil svoje zamietajúce rozhodnutie na právnom závere, že obidva nároky uplatnené žalobcom z titulu náhrady škody na zdraví a to zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 % vo výške 2 890,25 eur, doplatenie 110 bodov za postkomočný syndróm v rámci sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 1 637,90 eur a jeho zvýšenie vo výške 818 eur a priznanie náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti vo výške 150 eur mesačne od 01.05.2009, sú premlčané, pričom tento záver žalobca svojím odvolaním spochybňuje.

Odvolací súd sa s týmto právnym záverom súdu prvého stupňa, ako aj s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p., a na zdôraznenie správnosti a k odvolacím námietkam žalobcu uvádza nasledovné:

Ustanovenie § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka viaže premlčanie práva na náhradu škody uplynutím subjektívnej dvojiročnej premlčacej doby na vedomosť poškodeného o vzniku škody a o osobe, ktorá za škodu zodpovedá.

Pri škode na zdraví sa odškodňuje bolesť, sťaženie spoločenského uplatnenia, strata na zárobku a náklady na liečenie. Sú to samostatné nároky, ktoré vyplývajú z tej istej škodovej udalosti, posudzujú sa však samostatne a samostatne sa posudzuje aj ich premlčanie.

Súd prvého stupňa preto správne posudzoval samostatne jednotlivé nároky uplatnené žalobcom z titulu náhrady za škodu na zdraví, ktorú mu spôsobil žalovaný dňa 09.01.2005, aj z hľadiska žalovaným vznesenej námietky premlčania. Zodpovednosť žalovaného za spôsobenú škodu bola jednoznačne preukázaná na základe trestného rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 27.11.2006, č. k. 1T 127/06-204 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 21.05.2007, č. k. 3To 8/2007-217, ktorým bol žalovaný uznaný vinným z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31.12.2005. V tomto konaní si žalobca uplatnil včas nárok z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia spolu vo výške 182 400 Sk, t. j. v rozsahu podľa znaleckého posudku MUDr. S. S. zo dňa 20.02.2006, a v tejto výške bola trestným rozsudkom aj náhrada škody žalobcovi priznaná voči žalovanému. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 21.05.2007. Aj keď až právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní bolo rozhodnuté o vine žalovaného, neplatí automaticky, že až týmto dátumom sa žalobca ako poškodený dozvedel o tom, kto za škodu zodpovedá. Dátum právoplatnosti rozhodnutia je závislý na procesných okolnostiach, ktoré nastali v priebehu konania, a s vedomosťami žalobcu o škode a škodcovi priamo nesúvisí. Vedomosť žalobcu o osobe škodcu sa viaže na okamžik, kedy dostal informáciu, na základe ktorej si môže urobiť úsudok, ktorá konkrétna osoba za škodu zodpovedá. Nemusí ísť priamo o zistenie, postačí aby skutkové okolnosti, ktorými žalobca disponuje mohli viesť k záveru o vymedzení zodpovedného subjektu. Tak to je aj v danej veci, keď žalobca od začiatku, t. j. od 09.01.2005 vedel, že to bol žalovaný, ktorý mu spôsobil škodu na zdraví. Skutočnosť, že žalovaný v priebehu celého trestného konania popieral, že by žalobcovi ublížil na zdraví, nemá na plynutie premlčacej doby žiadny vplyv. Preto odvolacia námietka žalobcu bola v tomto smere nedôvodná.

Z ustanovenia § 112 Občianskeho zákonníka ďalej vyplýva, že ak sa v stanovenej premlčacej dobe uplatní právo na súde a v začatom konaní sa riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. Premlčacia doba však neplynie len v takom rozsahu, v akom bol nárok uplatnený. Ak dôjde k uplatneniu len časti nároku, zastaví sa plynutie premlčacej doby len ohľadne tejto časti. Ak je potom podaná nová žaloba, alebo je žaloba rozšírená, nemá takéto rozšírenie spätné účinky. Z toho je teda zrejmé, že plynutie premlčacej doby sa zastaví len ohľadne toho nároku a v takej výške, v akej bol nárok uplatnený včas. V rozsahu v akom je žaloba rozšírená /podaná nová žaloba/ až po skončení plynutia subjektívnej premlčacej doby, už nie je možné nárok /ak je vznesená námietka premlčania/ v rozsahu tohto rozšírenia priznať.

A z tohto pohľadu súd prvého stupňa skúmal, či sú nároky žalobcu uplatnené v tomto konaní premlčané.

Pokiaľ ide o nárok z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia, tento si uplatnil žalobca v tomto konaní žalobou doručenou súdu dňa 15.05.2009, a to jeho zvýšenie o 50 % v sume 2 890,25 eur, ktorú v priebehu konania rozšíril o doplatenie 110 bodov v sume 1 637,90 eur za postkomočný syndróm, a ktoré následne rozšíril o ďalších 50 % v sume 818 eur. Subjektívna premlčacia doba pri náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia začne plynúť okamžikom, kedy sa zdravotný stav poškodeného /žalobcu/ ustálil a bolo možné objektívne vykonať bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia. V danej veci z vykonaného dokazovania vyplýva, tak ako to konštatoval aj súd prvého stupňa, že v znaleckom posudku MUDr. S. S. zo dňa 20.02.2006 /v trestnom konaní/ znalec ohodnotil bolestné žalobcu na 180 bodov a sťaženie spoločenského uplatnenia na 390 bodov, z ktorých 130 bodmi ohodnotil postkomočný syndróm a 260 bodmi porúrazovú hemiperázu. Znalec teda považoval zdravotný stav žalobcu už za ustálený v čase podanie znaleckého posudku. Subjektívna dvojiročná premlčacia doba žalobcovi z titulu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia začala plynúť najneskoršie od vyhotovenia znaleckého posudku, t. j. od 20.02.2006 a uplynula dňom 20.06.2008. Žalobca si

však uplatnil ďalšie nároky z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia až žalobou podanou na súd prvého stupňa dňa 15.05.2009, v ktorej pôvodne žiadal o priznanie 50% zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 2 071,30 eur, ktorú sumu ďalej rozšíril písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 21.02.2011 o doplatenie 110 bodov za položku - postkomočný syndróm vo výške 1 637 eur a pôvodnú sumu 2 071,30 zvýšil na sumu 2 890,25 eur a ďalšie zvýšenie o 818 eur vykonal žalobcom písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 27.04.2011. Všetky tieto nároky sú premlčané. Odvolací súd zdôrazňuje, že zdravotný stav žalobcu bol ustálený už v čase vyhotovenia znaleckého posudku MUDr. S. S. zo dňa 20.02.2006, a nové ohodnotenie /dobodovanie 110 eur za postkomočný syndróm/ sťaženia spoločenského uplatnenia nemôže vyvolať plynutie novej premlčacej doby. Bolo by to možné iba v prípade, že sa ustálený zdravotný stav žalobcu zhoršil a v dôsledku tohto by sa zvýšilo aj ohodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia. To však nie je daný prípad, nakoľko aj ďalší znalci ustanovení v tomto konaní - MUDr. O. N., MUDr. Q. D. a svedok MUDr. S. S. nepotvrdili zhoršenie už ustáleného zdravotného stavu žalobcu od doby ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia MUDr. S. S. v posudku zo dňa 20.02.2006.

Odvolací súd ďalej posudzoval, či aj žalobou zo dňa 15.05.2009 žalobcom uplatnený nárok a to náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti v pôvodnej výške 100 eur mesačne od 01.05.2009, a ktorú rozšíril písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 27.04.2011 na sume 150 eur mesačne od 01.05.2009, je tiež premlčaný. Po preskúmaní veci dospel k rovnakému záveru, ako súd prvého stupňa, že i tento nárok žalobcu je premlčaný.

K uplatneniu nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti odvolací súd uvádza, že ak sa poškodený stal v dôsledku škody na zdraví práceneschopným a po skončení práceneschopnosti sa stal poberateľom invalidného dôchodku, môže získať vedomosť o rozsahu straty na zárobku po skončení práceneschopnosti umožňujúca uplatnenie jeho náhrady žalobou na súde potom, ako bolo vydané rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku a poškodený sa o tom dozvedel. Do tej doby totiž nie je isté, či a v akej výške bude poškodenému priznaný invalidný dôchodok, a tiež ani v akom rozsahu došlo k strate na zárobku, aby nárok na jeho náhradu mohol uplatniť na súde. Nárok vyplývajúci z ust. § 447 Občianskeho zákonníka sa premlčuje ako celok, nie len nároky na peňažný dôchodok za jednotlivé mesačne sa opakujúce plnenia /na rozdiel od Zákonníka práce, podľa ktorého sa tento nárok ako celok nepremlčuje/. Aj na tento nárok sa vzťahuje subjektívna dvojročná premlčacia lehota podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Skutočnosť, že ust. § 447 Občianskeho zákonníka odkazuje na všeobecné predpisy o sociálnom poistení znamená, že na ne odkazuje len v súvislosti s tým, že suma náhrady za stratu na zárobku sa určí rovnako ako suma úrazovej renty podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Žalobcovi bol v súvislosti s ublížením na zdraví žalovaným, priznaný invalidný dôchodok rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 24.04.2006 a jeho doručením sa dozvedel, že mu vzniká nárok na náhradu za stratu na zárobku, a preto si svoj nárok mohol uplatniť na súde v dvojročnej premlčacej doby počnúc od doručenia tohto rozhodnutia o invalidnom dôchodku. Žalobca potvrdil, že toto rozhodnutie mu bol doručené v priebehu roku 2006 a preto začiatok plynutia premlčacej lehoty začal plynúť najneskoršie 31.12.2006 a premlčacia doba uplynula 31.12.2008. Žalobca však podal žalobu na súde dňa 15.05.2009, teda po uplynutí premlčacej lehoty. Ak tento nárok žalobcu je premlčaný.

Keďže žalovaný vzniesol úspešne námietku premlčania voči obidvom uplatneným nárokom, správne súd prvého stupňa mohol len konštatovať, že nároky žalobcu sú premlčané a žalobu zamietnuť.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu /vrátane výroku o náhrade trov konania / ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Úspešnému žalovanému nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p., nakoľko žalovaný si podľa § 151 ods. 1 O.s.p. tieto trovy neuplatnil.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.